

DCC-001-009203

Seat No. _____

M. L. I. S. (Sem. - II) (CBCS) Examination

April / May - 2015

**CCT - 08 : Management of Library &
Information Centres**

Faculty Code : 001

Subject Code : 009203

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- 1 કોઈ એકનો 1000 શબ્દોમાં ઉત્તર આપો. 14
(1) સંચાલનના અભિગમો અને શૈલીઓની ચર્ચા કરો.
અથવા
(2) સંચાલન એટલે શું ? તેની વ્યાખ્યા અને કાર્યો ગ્રંથાલય સંચાલન સંદર્ભે વર્ણવો.
- 2 (અ) કોઈ એકનો 500 શબ્દોમાં ઉત્તર આપો. 10
(1) યોજનાના પ્રકારો ટૂંકમાં સ્પષ્ટ કરો.
અથવા
(2) આયોજન એટલે શું ? આયોજનના સિદ્ધાંતોની ચર્ચા કરો.
(બ) કોઈ એકનો 500 શબ્દોમાં ઉત્તર આપો. 10
(1) સંહતિ વિશ્લેષણ અને ડિઝાઈનના તબક્કાઓ સમજાવો.
અથવા
(2) ગ્રંથાલય સંદર્ભે સંહતિ અને પેટા સંહતિની ચર્ચા કરો.
- 3 (અ) કોઈ બેના 50 શબ્દોમાં ઉત્તર આપો. 10
(1) સ્વોટ એટલે શું ?
(2) પર્ટ ચાર્ટની ઉપયોગિતા સમજાવો.
(3) કાર્ય વિવરણ શું છે તે સમજાવો.
(4) લાઈન આઈટમ બજેટનું ઉદાહરણ આપો.

- 3 (બ) કોઈ બે નો 50 શબ્દોમાં ઉત્તર આપો. 10
- (1) માહિતી સંચારના પ્રકારો.
- (2) ગ્રંથપાલના સંચાલકીય ગુણો.
- (3) પડતરના પ્રકારો.
- (4) ગ્રંથાલયના કાર્યોનું આઉટસોર્સિંગ.

- 4 નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર એક / બે પંક્તિઓમાં આપો. 6
- (1) માસ્લોનું પ્રમુખ પ્રદાન શું છે ?
- (2) સી. પી. એમ. શું છે ?
- (3) ઝેડ. બી. બી. શું છે ?
- (4) ટી. ક્યુ. એમ. એટલે શું ?
- (5) કર્મચારી ફોર્મ્યુલા એટલે શું ?
- (6) કોલેજ ગ્રંથાલયની આવકના મુખ્ય સ્ત્રોતો કયા હોય છે ?

- 5 નીચેના કોઈ 10 M.C.Q. ના ઉત્તર આપો. 10
- (1) માનવીય સંબંધો આધારિત સંચાલનનો ખ્યાલ કોણે આપ્યો ?
- (A) ઈવાન્સ (B) બ્રાઉન
- (C) મેયો (D) ફેયોલ
- (2) બ્યુરોક્રેટીક વ્યવસ્થાતંત્રના લક્ષણો કોણે આપ્યા ?
- (A) ફેયોલ (B) વેબર
- (C) બ્રાઉન (D) ઈવાન્સ

- (3) કાર્પ વિવરણમાં _____ સામેલ ના હોય.
- (A) હોદ્દો (B) પગાર
(C) નિવૃત્તિ (D) ફરજો
- (4) નીચેનામાંથી _____ અભિપ્રેરક નથી.
- (A) સુરક્ષા (B) નાણાં
(C) બદલી (D) બઢતી
- (5) બજેટ _____ પ્રકારની યોજના છે.
- (A) ઊભી (B) એડહોક
(C) સ્પર્ધાત્મક (D) વ્યૂહાત્મક
- (6) એચ. આર. યોજનામાં સામેલ ના હોય છે
- (A) નીતિ (B) ડી. એફ. ડી.
(C) તાલીમ (D) વિકાસ
- (7) ગુણવત્તા સાથે સંબંધિત _____ નથી.
- (A) ટી. ક્યુ. એમ. (B) આઈ. એસ. ઓ.
(C) એમ. આઈ. એસ. (D) ગુણવત્તા ઓડિટ
- (8) બજેટ _____ નું સાધન હોય છે.
- (A) આવક (B) સુરક્ષા
(C) અંકુશ (D) ગુણવત્તા
- (9) નીચેનામાંથી કઈ એક માન્ય થિયરી છે ?
- (A) A અને T (B) X અને Y
(C) T અને D (D) કોઈ પણ નહીં

(10) ગ્રંથાલયનો સામયિક સંગ્રહ _____ મુજબ વિકસાવવો જોઈએ.

- (A) આવક (B) અંકુશ
(C) નીતિ (D) એમ. આઈ. એસ.

(11) દોરવણીની એકવાક્યતાનો સિદ્ધાંત કોણે આપ્યો ?

- (A) ઈવાન્સ (B) બ્રાઉન
(C) મેયો (D) ફેયોલ

(12) હોથોર્ન _____ અભ્યાસ હતો.

- (A) સર્વે (B) પ્રયોગાત્મક
(C) ગુણવત્તા (D) વિકાસાત્મક

ENGLISH VERSION

1 Attempt any one in 1000 words 14

(1) Discuss approaches and styles of management.

OR

(2) What is management ? Describe its definition and functions with reference to library management.

2 (A) Attempt any one in 500 words 10

(1) Briefly explain types of plans.

OR

(2) What is planning ? Discuss principles of planning.

(B) Attempt any one in 500 words 10

(1) Explain stages of system analysis and design.

OR

(2) Discuss system and sub system with reference to library.

3 (A) Attempt **any two** in 50 words 10

(1) What is SWOT ?

(2) Explain usefulness of PERT chart.

(3) Explain what job description is ?

(4) Give an example of Line Item Budget.

(B) Attempt **any two** in 50 words 10

(1) Types of information communication.

(2) Managerial qualities of Librarian.

(3) Types of cost

(4) Outsourcing of library functions.

4 Attempt following questions in one or two lines 6

(1) What is chief contribution of Maslow ?

(2) What is CPM ?

(3) What is ZBB ?

(4) What is TQM ?

(5) What is staff formula ?

(6) Which are the main sources of income for a college library ?

5 Attempt any 10 MCQs from given below:

10

- (1) Who gave the concept of human relations school of management ?
  - (A) Evans
  - (B) Brown
  - (C) Mayo
  - (D) Fayol
- (2) Who advocated characteristics of Bureaucratic Organization ?
  - (A) Fayol
  - (B) Weber
  - (C) Brown
  - (D) Evans
- (3) _____ is not a part of job description.
  - (A) Position
  - (B) Pay
  - (C) Retirement
  - (D) Duty
- (4) _____ is not a motivator.
  - (A) Security
  - (B) Money
  - (C) Transfer
  - (D) Promotion
- (5) Budget is _____ plan.
  - (A) Standing
  - (B) Adhoc
  - (C) Competitive
  - (D) Strategic
- (6) _____ is not a part of HR plan.
  - (A) Policy
  - (B) DFD
  - (C) Training
  - (D) Development
- (7) _____ is not related to quality.
  - (A) TQM
  - (B) ISO
  - (C) MIS
  - (D) Quality Audit

- (8) Budget is a tool for _____.
- (A) Income (B) Security
(C) Control (D) Quality
- (9) Which of the following is a known theory ?
- (A) A & T (B) X & Y
(C) T & D (D) None
- (10) Periodical collection of a library should be developed on the bases of _____.
- (A) Income (B) Control
(C) Policy (D) MIS
- (11) Who advocated the principle of unity of direction ?
- (A) Evans (B) Brown
(C) Mayo (D) Fayol
- (12) Hawthorn was a _____ study.
- (A) Survey (B) Experimental
(C) Quality (D) Developmental
-